

Secretariaat: Boxbergerweg 34, 8124 PB Wesepe
groensalland@kpnmail.nl – www.groensalland.nl

NIEUWSBRIEF

December 2015
Jaargang 10, nummer 3

Winter

Winter
2015–2016

Bestuur ANV Groen Salland:

- ❖ Herman Menkveld, Olst, voorzitter
tel. 06-20559963
- ❖ Hans van Zaaijen, Olst, secretaris
tel. 0570-593197
- ❖ Teun van der Vegt, Mariënheem, penningmeester
tel. 06-22160775
- ❖ Anton Koot, Wesepe
tel. 06-51404325
- ❖ Anke Klein Lebbink, Deventer
tel. 0570-653591
- ❖ Rick Wijnberg, Raalte
tel. 06-29488564
- ❖ Gerard Willemsen, Wesepe, adviseur – Groengroep
tel. 06-21965983

In dit nummer o.a.:

- **Praktische resultaten van het eerste seizoen 'Patrijs van Salland'**
- **Veel belangstelling voor buurtgerichte aanpak Groen Blauwe Diensten Olst-Wesepe**
- **Nieuwe kansen voor randenbeheer in Salland**
- **Proefproject 'Salland Waterpas(t)' van start**

De Agrarische Natuurvereniging (ANV) Groen Salland wil de (agrarische) natuur en het cultuurlandschap in Salland behouden én versterken, met als uitgangspunt een evenwichtige en verantwoorde integratie van landbouw, natuur en landschap. Het bestuur bestaat uit een groep enthousiaste Sallanders, die zich vrijwillig inzetten voor de vereniging. Momenteel telt onze vereniging ruim 130 leden, zowel burger- als boerenleden.

Van de voorzitter

Beste ANV-leden,

Op het moment van schrijven van dit stukje zitten we in de donkere dagen voor kerst. De 'grote lamp buiten' schijnt maar een beperkt aantal uren en er komt weinig energie beschikbaar. De natuur is in rust. Toch, als we goed kijken, zien we de nieuwe knoppen alweer aan de bomen zitten, wachtend tot de zon weer krachtig genoeg wordt. Maar eerst ronden we het oude jaar nog even af.

Collectief

Het afgelopen jaar is er bij het agrarisch natuurbeheer het nodige veranderd. SNL-contracten die na een periode van zes jaar afliepen, zijn de afgelopen weken voor het overgrote deel opnieuw afgesloten. Deze nieuwe overeenkomsten lopen nu via het Collectief Midden Overijssel i.p.v. via de provincie Overijssel. Het collectief wordt bestuurd door de onderliggende ANV's in het gebied Midden Overijssel. De werkzaamheden worden uitgevoerd door een organisatie die geleid wordt door projectcoördinator Gerrit Meutstege. Hij stuurt de zogenaamde veldmedewerkers aan die de nieuwe contracten afsluiten en begeleiden. In het gebied van Groen Salland zijn de bij u bekende mensen veldmedewerker voor het Collectief geworden: *Gerard Willemsen* voor botanisch en landschapsbeheer en *Rick Wijnberg* voor weidevogelbeheer. Het is allemaal een beetje wennen in de nieuwe setting, maar als we constructief blijven denken en werken komt het naar mijn mening goed.

Herman Menkveld

Nieuwe kansen

In het nieuwe jaar komen er ook weer nieuwe ontwikkelingen op ons af, zoals een project dat wij als ANV Groen Salland in samenwerking met het Collectief Midden Overijssel en de gezamenlijke waterschappen gaan oppakken. Het gaat om stroken langs waterafvoergangen. Dit geeft goede kansen voor grondgebruikers en hun omgeving. U leest hierover meer op pagina 7 van deze nieuwsbrief.

Een nieuw jaar - nieuwe kansen. Een goede spreuk in een maatschappij waarin heel veel gebeurt en verandert. Het is de kunst om de goede zaken vast te houden en uit te bouwen. Ik wens u allen fijne feestdagen en het beste voor het komende jaar!

*Herman Menkveld,
voorzitter bestuur ANV Groen Salland*

Nieuws over de Weidevogels

Rick Wijnberg

De grutto nationale vogel!

Erg blij werd ik van het nieuws dat onze koning der weidevogels, de grutto, is verkozen tot nationale vogel. Deze verkiezing werd georganiseerd door het tv-programma Vroege Vogels in samenwerking met de Vogelbescherming. Bijna een kwart van de 42.000 stemmen ging naar de grutto.

De meeste landen hebben een vogel als nationaal symbool. Zo hebben ze in Amerika de zeearend, heeft India een pauw en sinds kort hebben ze in Engeland het roodborstje als nationale vogel. Tot nu toe had Nederland nog geen nationale vogel, maar gelukkig nu wel. En wat voor een!

Van alle grutto's op de wereld broedt maar liefst 85% in Nederland. Het Nederlandse landschap leent zich uitstekend voor deze soort. Helaas gaat het steeds slechter met de grutto. Door de vele veranderingen in het landschap is de gruttopopulatie met meer dan 75% afgenomen. Waar er in 1960 nog ruim 120.000 broedparen te vinden waren, waren er dit jaar minder dan 30.000. Uit tellingen blijkt ook nog eens dat er dit jaar nauwelijks 4000 gruttojongen groot zijn

geworden. Een historisch dieptepunt en bij lange na niet genoeg om de populatie in stand te houden.

Gelukkig is de grutto in Salland nog wel te vinden en met het juiste beheer zijn er ook positieve verhalen. Het aantal broedende grutto's in de Sallandse kerngebieden het Lierderbroek, Schanebroek en de Bolwerksweide neemt nog elk jaar toe. Hier vindt dan ook een intensieve samenwerking plaats tussen vele organisaties en boeren om het leefgebied voor de grutto zo gunstig mogelijk te maken. Dit gebeurt voornamelijk door het uitstellen van de maaidatum en het creëren van leef- en foerageergebied.

Ook in 2016 ligt er weer voor meer dan 500 ha in beheer. Dit zijn percelen afwisselend met een uitgestelde maaidatum van 1, 8 of 15 juni, blokken kruidenrijk grasland met een uitgestelde maaidatum van 15 juni, stukken plasdras als foerageergebied en percelen met legselbeheer, waarbij extra aandacht geschonken wordt aan nestbescherming en overleving van kuikens. Hiermee hopen wij ook in 2016 voldoende jonge grutto's groot te kunnen brengen!

Rick Wijnberg

Patrijs van Salland gestart

17.000 m2 akkerland ingezaaid met kruidenmengsels en 390 meter haag geplant.

Dat is het voorlopige praktische resultaat van het eerste seizoen 'Patrijs van Salland'. Met steun van de Agrarische Natuurvereniging Groen Salland werken wildbeheereenheden, IVN Wijhe, IVN Raalte en Vogelwerkgroep IJsselstreek samen om de patrijs in Salland meer kansen te geven. Want die patrijs kan zich in het moderne boerenland maar slecht handhaven. Daarom tellen vrijwilligers van 'Patrijs van Salland' voordat het broedseizoen begint op zo'n 182 telpunten de aantallen patrijzen. Trouwens, iedereen die patrijzen waarneemt kan dat doorgeven op www.patrijsvansalland.nl. Zodoende krijgen we beter zicht op de ontwikkeling van de patrijzenstand. Door het inzaaien van randen met kruidenmengsels en het planten van hagen hoopt de werkgroep dat de leefomstandigheden van de patrijs verbeteren en vooral de overlevingskansen van de kuikens gaan stijgen.

De werkgroep hoopt op medewerking van grondeigenaren, agrariërs en particulieren. Wanneer patrijzen zich regelmatig op uw land laten zien, kan het nemen van (eenvoudige) maatregelen hun leefomstandigheden aanzienlijk verbeteren. En dat geldt niet alleen voor de patrijs, ook andere soorten profiteren hiervan.

Voor meer informatie kijk op www.patrijsvansalland.nl of mail naar info@patrijsvansalland.nl.

Patrijs van Salland krijgt financiële steun van SBNL, Vogelbescherming Nederland, Vogelwerkgroep IJsselstreek en wordt met raad en daad ondersteund door de Agrarische Natuurvereniging Groen Salland.

Hagen werden geplant ...

en randen ingezaaid met kruidenmengsels.

Buurtgerichte aanpak Groene en Blauwe Diensten in Wesepe en omgeving.

Stichting Kostbaar Salland zet zich in voor herstel, aanleg en behoud van typisch Sallandse landschapselementen. Denk aan houtwallen en singels, heggen en hagen, elzensingels en zomen, maar ook knotbomen, solitaire bomen, hoogstamboomgaarden en lanen. Of denk aan grienden, geriefhoutbosjes, rasters en poelen. Ook paden en routes horen hierbij. Herstel, aanleg en behoud van deze landschapselementen noemen we Groene en Blauwe Diensten. Eigenaren die deze diensten leveren kunnen hiervoor een vergoeding krijgen. De stichting geeft een eenmalige vergoeding voor aanleg en herstel van landschapselementen en gedurende 21 jaar een jaarlijkse vergoeding voor behoud en beheer.

Nieuwe ronde

Veel grondeigenaren doen inmiddels mee. Er zijn al 235 contracten afgesloten. Afgelopen voorjaar zijn weer extra middelen beschikbaar gekomen voor nieuw te sluiten contracten. Nieuw is dat een eigen bijdrage wordt gevraagd van de eigenaren. De belangstellenden op de oude wachtlijst (2012/2013) zijn benaderd en met hen is inmiddels in de meeste gevallen een contract afgesloten. Nieuw is Groene en Blauwe diensten 'buurtgericht', waarvoor de ANV Groen Salland zich sterk heeft gemaakt. Wij waren van mening dat de inmiddels bijna afgesloten landinrichting Olst-Wesepe zich bij uitstek leent voor zo'n buurtgericht traject. Tijdens de uitvoering van de kavel-

werkzaamheden en inrichting van veelal grotere huispercelen zijn er bomen, heggen en andere landschapselementen verdwenen. Meestal is dit bij kavelvergrotingen een

logisch gevolg. Ook waren er eigenaren die na de kavelinrichting

weer een nieuw landschapselement wensten langs de nieuwe grenzen en kavelpaden.

Landinrichtingsgebied Olst-Wesepe

Wij vinden het belangrijk dat kenmerkende landschapselementen in stand worden gehouden en zo nodig versterkt worden. Gelukkig hebben we ook de provincie Overijssel van dit belang kunnen overtuigen, waardoor we in het landinrichtingsgebied Olst-Wesepe een buurtgerichte vorm van Groene en Blauwe diensten kunnen gaan toepassen. Afgelopen zomer is er veel gelobbyd en hebben we een info-avond georganiseerd waar maar liefst dertig mensen met ideeën en wensen op af zijn gekomen. Al deze opgaves zijn inmiddels getoetst en er zijn specifieke werkplannen voor herstel en aanleg en een contractbegroting gemaakt. Uiteindelijk zullen alle eigenaren deel gaan uitmaken van één groot contract met ANV Groen Salland. Wij zullen alle contractanten gaan informeren, begeleiden en uiteindelijk ook gaan uitbetalen. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan deze nieuwe vorm van Groen Blauwe Diensten, worden de laatste mitsen en maren hopelijk gladgestreken en kunnen we nog voor de jaarwisseling vol trots een handtekening zetten. We gaan met weer een nieuwe uitdaging het nieuwe jaar in!

Gerard Willemsen

Gerard Willemsen

Een akkerrand wordt ingezaaid

De Groengroep

Het winterwerk barst weer los. Wanneer de werkzaamheden op veel agrarische bedrijven op een lager pitje staan, barst bij ons het werk los. Op dit moment zijn we weer volop aan het planten en zagen. Bij nat weer proberen we zo veel mogelijk eerst het plantwerk uit te voeren. De sapstroom in de plant staat nu bijna geheel stil en het zand kan mooi nazakken om goed met de haarwortels in contact te komen. Dit in tegenstelling tot het voorjaar wanneer plotselinge inval van droogte en warmte soms grote teleurstellingen kan veroorzaken als er net geplant is. Als er (hopelijk) eens vorst komt, wordt het tijd om richting lagere percelen te gaan waar gezaagd moet worden. Dit om rijschade aan landbouwgrond zo veel mogelijk te voorkomen.

Groot onderhoud

Afgelopen herfst hebben we voor Stichting IJssellandschap weer enkele perceelsranden met een speciaal kruiden-, gras- en graanmengsel ingezaaid. Hieruit zal in het nieuwe jaar hopelijk een prachtig gevarieerde rand ontstaan, waar de hele

flora en fauna en uiteraard ook de natuurliefhebber blij van wordt. Voor Stichting IJssellandschap voeren we in samenwerking met de Coöperatie Biomassalland de komende winter weer groot onderhoud aan bosranden uit. Dit betekent snoeien van overhangende takken, maar ook het afzetten van bomen om verjonging en variatie in de bosrand te creëren. De werkplannen zijn in blokken verdeeld en doordat deze dicht bij elkaar liggen kunnen de werkzaamheden door ons efficiënt worden uitgevoerd. De biomassa die voortkomt uit de onderhoudswerkzaamheden zal via de coöperatie weer duurzaam in ons gebied worden afgezet.

Groen Blauwe Diensten

Vanuit de Groene en Blauwe diensten zullen de komende tijd weer diverse zaag- en plantklussen gaan plaatsvinden. Er zijn al vele offertes en afspraken gemaakt met eigenaren en landgoederen. Het wegwerken van achterstallig onderhoud, vogelkersbestrijding en het inplanten van bosplantsoen in en om landschapselementen is bij de Groengroep in goede handen. Vaak krijgen we te horen

dat het nogal kaal is geworden nadat we aan het werk zijn geweest, maar al snel zie je de resultaten van goed beheer weer terug. Door vrijzetten van overstaanders, het opnieuw uitlopen van afgezette bomen en het doorplanten krijgt bv een

houtwal weer zijn charme en zijn functie terug. Als we dan ook nog eens een naastgelegen sloot of greppel opschonen en er wordt een eikenpalen raster geplaatst, kunnen we met z'n allen zeggen: 'Hier doen we het voor'.

Rolstoelvriendelijke vissteiger Infocentrum Den Nul

Van Staatsbosbeheer kregen we onlangs de opdracht om in Den Nul een rolstoelvriendelijke vissteiger te maken en een toegangspad aan te leggen. Deze vissteiger zal gemaakt worden van inlands eikenhout. Voor de Groengroep geen alledaagse bezigheid, maar wel een leuke uitdaging. We hebben eiken stammen, een lintzaag, een bouwtekening, breed inzetbare zzp-ers en veel boerenverstand, dus deze klus gaat ons zeker lukken. De eiken balken en planken zijn gezaagd, het plaatsen en monteren zal binnenkort uitgevoerd worden en de foto's zullen z.s.m. op onze website www.groensalland.nl worden geplaatst.

Nieuwe
kansen
voor
randenbeheer
in Salland

De ANV Groen Salland zoekt in samenwerking met Waterschap Groot Salland en het gebiedscollectief Midden Overijssel perceelsranden langs waterleidingen en afwateringssloten voor een proefproject. Op deze randen op landbouwgrond (zowel akker als weiland) zal een passend beheer gaan plaatsvinden, waarvoor u een subsidie ontvangt. In januari zal er een info-avond georganiseerd worden, waarbij alle mogelijkheden bekend worden gemaakt. Indien u interesse heeft kunt u zich melden bij Gerard Willemsen, tel. 06 21 96 59 83 of via de mail: groensalland@kpnmail.nl.

S ALLAND WATERPAS(T)

In een vorige nieuwsbrief hebben we u al geïnformeerd over het project 'Salland Waterpa(s)t'. Vanwege Opgave Waterbeheer 21^e eeuw is Waterschap Groot Salland verplicht om nog meer waterbergingen en natuurvriendelijke oevers langs waterleidingen aan te leggen. Stroomgebied de Groote Vloedgraven tussen Heeten, Wesepe en Olst is zo'n gebied. Schouwpaden worden hier vergraven. Hun functie vervalt doordat men onderhoud op breedspoor en aan één zijde gaat uitvoeren. Er worden zgn. landbouwbergingen en langsbergingen aangelegd. Hier zal tijdens natte periodes extra water geborgen kunnen worden. Een langsberging is een vergraven talud met een totale breedte van 10 meter tussen de waterleiding en de landbouwgronden. Afgelopen jaar heeft ANV Groen Salland samen met de aanliggende agrariërs en Waterschap Groot Salland in het gebied van de Groote Vloedgraven plannen voor het proefproject 'Salland Waterpas(t)' concreet gemaakt. De inrichting van de waterlichamen bij de Groote Vloedgraven is inmiddels afgerond. We hebben volgens plan nog net onder droge omstandigheden rogge kunnen inzaaien op de 10 meter-stroken. In het project wordt bekeken of op die manier de groei van houtige opslag in de langsbergingen vermindert, waardoor onderhoudskosten voorkomen kunnen worden. De aanliggende boeren zullen gezamenlijk de strook gaan maaien en het maaisel gebruiken op hun bedrijf. Hierbij moet u denken aan het aanvullen van extra organische stof op de overige landbouwgrond of misschien kan het

maaisel zelfs als veevoeder gebruikt worden. In de graanstoppel zullen zich volgend jaar hopelijk vele gras- en kruidachtige soorten gaan ontwikkelen en zal er eerder een dichte zode ontstaan, wat opslag van elzen en wilgen tegengaat. Er wordt dus maar één keer gezaaid, hopelijk doet de natuur zelf de rest.

Waterberging wordt ingezaaid met rogge

Proefproject

Het proefproject geeft hopelijk veel informatie en vergelijkingsmateriaal. Daarom zijn er ook een aantal proefvakken ingericht waar niets is ingezaaid en waar een grassoort is ingezaaid. Hierdoor ontstaan, zeker op een tracé, mooie verschillen waaruit waarnemingen en hopelijk voordelen voor alle partijen te halen zijn. Hoe de zgn. moerasruigte er uit zal zien na verloop van tijd zullen we de komende jaren gaan zien. Ook wat betreft maaisel, afvoer en aanvoer van organische stof is het voor alle deelnemers van belang te weten hoe we dit gaan doen, wat het gaat kosten en wat de voordelen zijn. De partijen hebben in ieder geval de intentie uitgesproken om de pilot tot een succes te maken en misschien in de toekomst uit te bereiden. We houden u op de hoogte!

Gerard Willemsen